

Příběh housete od rohozenské říčky

Farma v Rohozné u Jihlavy je jednou z mála v Česku, kde stále chovají husy. Ročně tady přijde na svět 25 tisíc housat.

Tomáš Blažek
Rohozná

Halu farmy na okraji Rohozné vyplňuje ohlušující hluk. Máchání křídel, syčení a křik šestnácti set bílých hus vytváří takovou stěnu, že se dva lidé na dva metry skoro neslyší.

Ale ten křik je takový jen proto, že husy nejsou zvyklé na vetřelce, kteří se v pološeru haly objevili – redaktory Sedmíčky. „Neznají vás, proto tak řvou. Jinak je tady ticho, klidně snáší vejce, jen občas zašustí křídla,“ říká majitel rohozenské farmy Josef Tříška.

Fotograf se pokouší zblízka husy vyfotografovat, ale zpočátku se to nedaří. Neznámému člověku husy nedovolí přiblížit se víc než na deset metrů. V uctivém oblouku se rozestupují, křičí a syčí s nataženými krky. „Vyhrožují, ale nezaútočí,“ říká Tříška.

Málokdo ví, že husy, ačkoli patří historicky k nejděle člověkem chovaným zvířatům, se nikdy nepodařilo domestikovat jako slepice či domácí kachny.

„Husy se nedají ochočit, že by se daly třeba pohladit. Jsou to stále divoká zvířata,

BÍLÉ HEJNO. Základem rohozenského chovu je téměř dvoutisícové hejno hus. Vždy v pondělí se tu rodí nová housata.

Foto 7/ David Tesar (5x)

potřebují volnost pohybu,“ říká Tříška.

Proto v rohozenské farmě husy mohou volně přecházet mezi zastřešenou halou a rozlehlým venkovním výběhem, jehož spodní částí protéká potok – stále tekoucí voda je prvek, který husy nezbytně potřebují, má-li se jim dařit. Kvůli hroziící nákaze ptačí chřipkou je celý výběh svrchu zakryt sítí, aby nedošlo ke styku hus s ptactvem zvenčí.

Základem rohozenského

chovu je hejno, ve kterém je 400 houserů a třikrát tolik hus. V hejnu pro člověka nepřehledném se každý houser dobře vyzná: má v něm takzvané rodiny, složené z přibližně čtyř hus. „My samozřejmě netušíme, která husa patří do které rodiny, ale houserů to moc dobře vědí a s jinými housery se o husy perou,“ ukazuje Tříška rukou pár houserů, kteří se do sebe zrovna s vervou zobáký a tlučením křídel pustili.

Houseři se liší pro lai-

ka od hus jediným: červeným kroužkem, nasazeným na krku. To proto, aby je i chovatelé rychle rozeznali od hus, které se na rozdíl od houserů musejí očkovat.

Denně na rohozenské farmě z podsad vyberou 550 vajec. Ta chovatelé nechávají pár dní ve skladu a pak z nich vyberou oplodněná vejce. Ta pak „nasazejí“ do takzvaných lísek, které umístí na třicet dní do líhňových skříní. Tam se z vajec za určité vlhkosti a teploty

mezi pětadvaceti a třiceti stupni Celsia vylíhne house.

Proces však není tak jednoduchý: týden před vylíhnutím například chovatelé vejce přemísťují z předlíhně do dolíhně. Tam se třicátého dne house proklubá ze skořápky, která propadne roštem. House pak čeká do rána, kdy je se stovkami ostatních chovatel z roštu sebere.

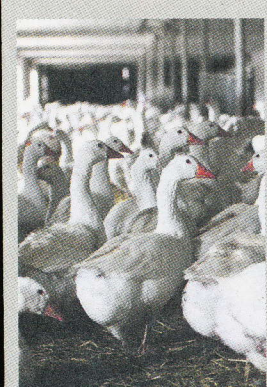
Týdně tady nasazují skoro 3 600 vajec. Výjimkou jsou vejce neoploštěná, malá či velká – ta mají dva žloutky a mláďata by se narodila s postižením.

Housata jsou hlavním produktem farmy. Ročně jich v Rohozné přijde na svět pětadvacet tisíc. Prodávají zde k dalšímu chovu housata jednodenní, ale i třítýdenní. Dospělé vykrmené husy jsou na prodej po čtyřech měsících výkrmu, kdy vážou husa kolem pěti kil, house o tři kila víc.

Nová housata se rodí každé pondělí – cyklus je zaručen podržením každé násady vajec v chladném skladu, kterým se pozdrží zrání vajec. Do líhň ovšem návštěvníci nemohou – tam musejí chovatelé dodržovat přísnou hygienu, aby dovnitř nezavlekli nákazu.

Třetina rohozenských hus končí na Slovensku, velká část v Rakousku a samozřejmě v Česku. Husí vejce přímým k jídlu odborníci spíše nedoporučují – obsahují totiž podstatně více salmonel než třeba vejce slepičí. Z vajec, která nešla do líhně, proto malárečky tvoří velikonoční kraslice.

DLOUHÁ CESTA Z FARMY AŽ DO KUCHYNĚ

PLACHOST. Husy se nedají ochočit.

VOLNOST POHYBU. Zvířata si mohou přecházet mezi halou a venkovním výběhem, jak se jim zachce.

ČERVENÝ OBOJEK. Houseři jsou označeni barevným kroužkem.

LÍHEŇ. Týdně tu nasazují přes tři tisíce vajec.